
GAUDEO

Copye van een Discours tusschen een Hollander ende een Zeeuw.

De Zeuvv.

GOdt verleene u goeden dach mijn vrient/ met oorlof van waer comdy?

De Hollander.

Godt verleene u desghelijcx mijn vrient/ mijn comst is uyt Hollant.

Zeuvv. Wat brenght ghy ons nieus vande Pays/ wat dunct u sullent dingen van voortganck zijn.

Holland. Ick hoope Ja.

Z. Dat wil de Almoghende Godt geven dat wy mogen verkrijgen een gewenschten vreede die dueren mach.

H. Dats veel geseyt/ ghy Zeuwen wenst so veel datmen u qualijck sal connen vol-
Z. Hoe soo. (doen.

H. Ghy begheert al veel dingen/ t'verbodemen van Scheepen/ verstapelen van Goederen/ ick en weet niet wat al.

Z. Ja begintmen daer al van te handelen seght ons doch wat.

H. Ick en weet niet bysonders dan ick hebbe verstaen dat die van zijn Hoogheyts zyde/ seven Artyckelen overgegeven hebben die veel begrypen/ waer onder zyn drie hooftstucken/ te weeten vrye exercitie vande Roomsche Catolycke Religie in dese Provincien/ van vrye navigatie so van d'Engelsche natie als andere/ ghelyckt hier voortyts geweest is/ vermangelinge van Steden/ ende voort dat alle geconfiskeerde goederen sullen gerestitueert worden/ ende meer andere die ick niet al can onthouden.

Z. Ghy hebt my alreede genouch geseyt daer uyt ick verstaen can dat zy so veel eyschen/ indient haer toegelaten wierde/ dat zy daer groot voordeel by souden genieten/ ende ten is geen wonder al hebben zy groote naersticheyt gedaen om tot een handelinge van vreede te comen/ want al dat zy met gewelt niet en hebben connen crygen/ soucken zy met practycken onder t'schijn van vrede te crygen/ maer my verwondert dat zy comen eyschen dat ons tot groot naedeel soude strecken/ gemerckt men al geropen heeft van haerder zyde neempt een blanck/ penne/ int en pampier en schrijft al wat gy begeert men salt u consenteeren/ dits verde van daer/ dat zy selfs eyschen.

H. Wel hoe/ ist dat dan so onbillich?

Z. Ja/ ist niet?

H. Secht my doch eens waer in.

Z. In al drie punten die gy my verhaelt hebt/ ende tvierde heeft mede zijn misterie.

H. Wel hoe/ sout gy dan geen vryheyt van conscientie willen toelaten.

Z. Dats mijn meeninge niet/ God is een richter der constientien/ die is vry/ maer de openbaere exercitie vande Roomsche Kercken en moetmen geensins toelaten/ oft wy mosten wel de honden slachten/ dat wy weder op wilde slicken dat wy uytghespogen hebben/ ende het waere oock te vergeefs dat wy met contracten inde overneminge van steden te niete gemaeckt hebben/ dat waere dan al voor niet gewerst ende tgewonne waere verlooren/ Ende merckt doch eens dit is trecht wit daer die vant Pausdom naer schieten/ want dit wederom de eerste oorsprong soude zijn van scheuringe van Steden ende Provincien.

H. Segt my toch hoe, wout ghy dan daer in handelen/ wout gy die vande Room-

sche gesintheyt upten-lande jaegen.

Z. Ja neen ick/ ick en wil niemant veriaegen/ hoe zy van conditien oft gesintheyt zijn dat wil ick Godt bevelen ende haeren richter laeten sijn / als sy slechts in stilheyt by ons begeeren te wonen/ ende geen openbaere exercitie/ oft schandaleuse saecken en gebruycken/ wat can ons haer bywoonen hinderen/ het can geschieden dat Godt gelieve sijn gratie aen haer te verleenen/ dat sy bekeeren sullen van haere feylen en abusen want hy is almachtich die S. Paulus conde bekeeren die nochtans een vervolger was.

H. Tis wel waer maer daer isser so veel in Hollant die soo perciael sijn/ oock veel rijcke ende gequalificeerde persoonen die sullen hier toe seer quaelijck conen verstaen/ want sy noch dagelijcx gewoon sijn haer exercitie te gebruycken/ iae de principaelste ende oock meest de Advocaten vant Hoff selfs.

Z. Godt betert/ twaer te wenschen ende Godt te bidden / dattet anders waere/ want het soude een groote gerustheyt ende eenicheyt maecken int lant over de generaele unie.

H. Maer wat raet dit is qualick te beteren.

Z. Daer waer noch wel een goede ende bequame middel om hier in wat te versië.

H. Wat middel laet hooren.

Z. Dat sal ick u. segghen/ Indien de Heeren Staeten generael verboden datter niemant sijne kinders anders nergens en vermochte te laeten studeeren/ noch tot eenige promotien mochte comen dan in onse Scholen van Leyden/ Franeker/ ofte in andere gereformeerde scholen/ ende indien anders bevonden wierde/ dat op verbeurte van haer erffenisse.

H. Mijn vrient dit is al over lange verboden geweest/ maer niet so strictelic/ wat helpet al doense het niet die inde Regieringe sitten/ de vrienden doent/ oft alsser eenighe rijcke kinderen onder voochdie comen te staen/ so doent de voochden/ oomen/ moeyen/ nichten oft neven die wat gesechts oft naer maechschap daer van sijn/ ende paus ghesint sijn/ ende twert wel dicmael gedaen sonder weten vande moeders.

Z. Ja maer ick wouder sulcken pene op setten / dattet wel gelaeten soude werden/ ende wilde daer soo scherpelicken toesicht op laeten hebben/ ende doen oock die daer oorsaecke van sijn so veel verbeuren dat sy het wel wachten sullen / tselve te beginnen/ ende wilde daer beneffens verbieden / datter niemant staet oft officie soude moghen bedienen die hier in contrarieerde.

H. Ick moet bekennen ten waere niet quaet maer oock seer dienstelick voorde scolen alhier/ ende het soude oock strecken tot een groote verseeckertheyt van het lant/ want de Jesuwijten sullen seer poogen om de rijcxste luyden haer kinderen tot haer devotie te crijgen / daer door t'landt naermaels wel soude perijkelijteeren / want de Geestelijckheyt en sal niet stille zijn om haeren ouden aert te toonen/ want de Exster en can niet wel zijn hippelen laeten.

Z. Dats waer d'experientie daer van hebben wy hier te lande genouch gesien inde Pacificatie van Gent/ ende in d'onderhandelinge tot Ceulen / als wy op haer t'beste meynden te betrouwen / so wierden wy aldereerst bedroogen / gelyck dat gebleken heeft dat heel Artheys/ Henegou/ Vlaendren en Brabant afvallich geworden zijn/ het is noch al in te verse memorie om al heel in vergheetenheyt te stellen / en om een goet betrouwen daer van te hebben/ maer ten is anders niet dan om d'oude practijcken wederomme int werck te stellen.

H. Maer

H. Maer seght my doch eens wat hinder ist die van Zeelant de Navigatie toe te laeten/ gelijckse hier voortyts plach gebruijct te warden/ ende dat zy so hestich vegeeren de verbooninge.

Z. Myn vrient ten is die van Zeelant niet alleen hinderlijck/ maer oock Hollandt en Vrieslandt / ende dat om dat zy kleyn van lant zijn/ ende daer toe seer lastich/ insonderheyt d'eylanden van Zeelant / want die gestaedich de Zee tot een vyant hebben / waer deur zy beswaert zijn met lastighe dyckagien / ende oock dickmael met grontbraecken en vallen/ so datse in tyden van Payse verackte Landen zijn / ende en zijn nerghens na te vergheleijcken by Brabant ofte Vlaenderen / ende dat door haer swaere ordinaris lasten/ daeromme geacht voor gheen lant / So heeft dan Godt Almachtich gelieft / in dese tyden dit Eylant wederom door de Zee grootelijcx te beneficeeren met een heerlycke pryvilegie van Schipvaert ende Negotie/ deur dien dattet al verbodempt datter arriveert: dese pryvilegie hebben zy van Godt ende door feyten van wapenen vercregen/ Jck swyge dat zy die al van ouds hebben gehat / maer datse in dese tyden door den troubel vervallen waeren/ daeromme so willen zy de selve nu mainteneren als een vercregen recht / ende dat om geen occasie te zyn van haer eyghen verderf/ het welcke die van Hollant en Vrieslant oock wel ghewaer werden souden/ insonderheyt die haer met de zeevaert gheneren/ ende die ghedurende desse Oorloghe opghecomen zijn.

H. Soude dan de Pays hier alleen om achter moeten blyven/ dat waere te cleynen saecke/ ende het soude oock die andere Provintien en Steden die gheen ghenut daer van en hebben doen murmereeren / Jnsonderheyt die van Gelderlant/ Over Ysel/ Vtrecht ende d'Ommelanden/ met die frontieren/ ende die daegelijcx door d'Oorlogen beschadicht worden.

Z. Jck bekenne wel dattet haer swaer vallen soude/ ende niet garen daer van hooren noch veel min souden willen sien/ maer toch so behoortmen noch veel min een accoort aen te gaen met zyn vyant tot schaede ende verderf van zijnen broeder ofte geunieerde die als broeders zijn / ia dat naemaels oock soude strecken tot haer eygen schaede ende verderf/ men moet oock geen oorsaecke zijn van een nieuwe scheuringhe want het soude een al te schaedelycke ende iammerlijcke saecke zijn indien daer wederom een scheuringhe quaeme.

H. Maer wat schaede condet toch haer zijn / want zy souden in vreden zitten ende van geen swaricheyt weten.

Z. Dat sal ick u seggen/ ist daer mede al genouch als gy slechs den schijn van Pays hebt/ de Pays can wel verworven worden/ maer noch veel eer ghebroken/ want men lichtelijck occasie daer toe vinden can/ alsmen voordeel siet: Merckt gy niet op de lose practijcken ende inventien die de Coninck van Spangien ende de zijne ghewent zijn te ghebruycken / also sy de gelegentheyt vant lant seer wel ervaeren zijn/ souckende toch anders niet dan alle middelen om ons te berooven daer wy ons beste profyten by ghenieten ende best by vaeren/ om ons tot scheuringhe te brengen: d'welck aen al haer doen wel gebleecken heeft ende noch daegelijcx blijckt / in sulcker vougen als zy best connen te wege brengen en inventeeren / gelijck dat wel ghebleecken heeft aen de valsche practijcken van arresten in Spangien van alle onse Schepen ende Coopluyden goederen aen te slaen/ ons vaerende volck op galeyen te bannen / eenyghe te verbranden andere inde uyterste myserie te laeten sterven ende vergaen: dat niet ghenouch zijnde/ hebben boven dien de alderuyterste wreetheyt gebruyct die men bedenc-

ken mach ende noyt gehoort en zijn/ over arme ongewapende persoonen Visschers ende Harincvaerders inde Noortzee zijnde/ haere scheepen inde gront gheboort/ ghebrant ende alsoo d'arme luyden laeten verdrincken en versmoren / ende dit al om ons Coopluyden Visschers ende Bootsvolck te doen despereren/ om met sulcken middel ons te beroven van onse negotie ende schipvaert / ofte ten minsten een scheuringhe onder ons te brengen/ ende also ons dan te vermeesteren / maer ten heeft hem al niet gebaet noch veel min gheholpen Godt zy loff/ maer meerder vyanden verweckt : Hoe can hy het dan beeter doen / dan t'selve te wege te sien te brengen deur middelen van Pays/ want zy daer nu gheen andere begnaemheyt toe en hebben / gemerct zy gans berooft zijn van Equipagie ende Varend-volck / souckende met dese middelertyt de selve wederom te queecken / om also metter tyt voorraet te moghen crygen van schepen ende volck/ ende also ons eens onversienste op het lijff te vallen/ ende nemende voort alle occasien waer/ als wy opt t'swacste souden zijn/ dan sondent d'andere Provintien gewaer worden ende mede becopen/ maer dan te spaede claegen.

H. Maer ghy hebt al te swaeren hooft ende sorcht al te verde/ den Coninck van Spangien en soude dit niet derven doen uyt vreese vanden Coninck van Vranckrijck ende den Coninck van Groot Brittannien/ die sullen onse geallieerde zijn / ende ghenouchsaem als borghen.

Z. Ick antwoorde daer op dat Coninghen en Vorsten sterffelijck zijn / ende de tyden veranderlijck/ het is een goet fondement datmen eerst by hem selfs maeckt/ ende ghelyckmen seyt voor een spreeckwoort / t'pant byder minne te besitten is de seeckerste borge/ ende t'is goet de panne byde steele te hebben/ en t'mesken by de hecht.

H. Ick hoore wel ghy sout op de Coninghen gheen fondament willen leggen.

Z. Naest Godt ick soude immers / en houde de Lygue voor een heel goede saecke/ want t'is goet vrientschap met rijcke ghebeuren te hebben/ maer ich houde voorseker dat dese Potentaten/ wel onderrecht zijnde / selfs gram wesen souden / dat wy ons voordeel wech gaven aen de Coninck van Spangien tot onser schaede ende verderff/ want zy het oghe op ons houden om onse equipagie ende clouc bootsvolck/ die zy ter noot in haeren dienst souden moghen ghebruycken.

H. Noch en seght ghy my niet / soude de saeke vant verbomen so grotelijcx als ghy u gelaet tot u verderf zijn.

Z. Jaet voorwaer niet alleen tot onse/ maer oock tot verderf van Hollant Vrieslant ende voort vande gansche generalityt.

H. Waer in toch ick sout gaerne horen.

Z. Dat sal ick u seggen/ ende dat in twee ghewichtighe saecken.

Ten eersten soudet een oorsaeke zijn datter veel Coopluyden souden vertrecken/ ende als die vertrocken / so souden die Scheepen ende de Vaerenden man volghen/ ende daer naer den Ambachsman/ want dese drie staeten aen malkanderen zijn hangende/ ende alsdan en salt den Lantman ende andere Winckelieren niet mede gaen/ het welck een oorsaecke soude sijn van ontblootinge ende verhuysinge van veel volken/ waer door de Steden neerloos soude werden ende de huysen onverhuert/ so dat dickmael de selve de oncosten niet waerdich soude zijn/ en waere dat niet groote schade ende veel verlies/ Jae men soude so doende wel werender hant bijster werden/ want goet te hebben ende geen genut/ is een groote miserie/ daerom moetmen in tijts sijn beste doen om tselve te behouden / ende de middelen daer het welvaren van comt / ende met alle neerstichept daer tegen sijn die tselve soucken te berooven.

Ten tweeden so soudet oock tgansche lant zeer tegen gaen also onse partije sonder cost seer gesterct soude werden daer zy heel van berooft zijn/ Te weten van equipage groote ende cleyne schepen ende van bootsvolck/ die seer soude toenemen/ ende soo daer eenige veranderinge quaeme soude ons seer swaer vallen om die te resisteren gelijck dat wel gebleecken heeft ten tijde vande slach van Bergen ende op meer ander plaetsen/ Daeromme moetmen voor al versorgen niet alleen voor particulier maer tot dienst ende proffyte vāde Generaliteyt/ datmen de equipage soucke in esse te houden/ so is dit dan de principaelste middel te weten de verbodinge vande schepen die uyt oft inde landen/ over zee sijn varende dat de selve sullen ontlost ende ontlaeden werden sonder de binnelantsche stroomen ofte rivieren te mooghen ghebruijcken dan met binnelants vaerders/ isp[illegible] macken/ heuden/ oft schuyten/ soo ende daer de cooplupden best by gedient sullen sijn/ hier door en sult ghy niet alleene houden u cooplupden/ maer sult daer mede houden/ sonder slants cost/ een grote Equipage van grote ende cleyne schepen soo buyten als binnelants vaerders/ ende in groote overvloedichept van bootsvolck ende vaerende luyden die tlant altijt in haer devotie ende dienste sal hebben als den tijt ende noot soude mogen vereysschen/ ende soo behout gy oock de neeringe ende negotie binnenslants/ dit is een hooftstuck dat niet alleen particulier/ maer t'lant int generael aengaet/ daer wel op staet te letten/ so datmen gheen saecke en behoort aen te gaen ofte te consenteeren/ die strecken soude tot slants verderf/ ende twaer oock een groote schande daer over ons naecomelinghen voor Godt souden protesteren/ indien wy hier van weken ende dese heerlijcke prijvilegie wech gaven/ die wy door Godes genaede so bloedich vercreegen hebben/ ende alle Potentaten soudent ons oock een schande naespreken.

H. Ghy segt wel de waerheyt ende t'waer seer goet datment so conde crijghen maer ghy sult vrij landen zijn/ waerom en salmen niet vrij over al mogen reysen en keeren ghelijck men plach te doen.

Z. Ghy seght wel vrij landen/ wy sullen oock eyghen landen zijn daer niemant te segghen sal hebben dan onse Heeren/ die daer wetten stellen sullen tot dienste ende voordeel van t'ghemeene lant/ ende zijnt haer eygen landen/ so zijnt oock haer eygen wateren/ stroomen/ en revieren so verde de zee streckt/ en haer uyterste palen binnenslants/ daer zy hebben te ordonneeren t'geene is streckende tot welstant der republijke/ ofte te vergeefs souden zy den tytel voeren van eygen landen/ ende soude zijn maer eenen ydelen naem ofte tytel/ by comparatie/ twaer allevueens of ick een proces hadde tegen een mijn partie/ te weten of ick een Boomgaert hadde ende in possessie waer ende de vruchten genote/ ende dat den Rechter by vonnisse verklaerde dat my de Boomgaert deuchdelijcken toequaeme/ dat ick oock de possessie soude blijven behouden/ maer dat mijn partye de vruchten daer van soude comen plucken en genieten/ waer dit niet een onbehoorlijck ende spottelijck vonnis/ soudet oock niet occasie geven om vorder t'appelleren/ ende een rechte oorsacke zijn om in meerder twist en querele te geraecken.

H. Ba iaet ghewisselijck.

Z. Dat soude ick oock wel meynen/ met niet minder occasie hebben de H. Staeten Generael dit recht van verbodinge oock voor te staen/ op datse den Boomgaert behoudende de vruchten oock ghenieten moghen/ en so geheel in possessie te blyven gelijck zy nu lange tyt geweest hebben/ insonderheyt van den incomst ende uytvaert daer de Ingesetenen niet vrijer zijn als de vreemden.

H. Wel hoe/ wout ghy de Licenten oock noch houden.

Z. Dat en is mijn meyninge geensins/ ick soude voor goet vinden dat de handelinghe vande binnelantsche vaert tusschen beyden souden zijn gelijckse hier voortyts in ouden tyden gheweest is / dan ick bevele dese sacke de Heeren / want ick meyne wat de binnelantsche vaert belanct/ datter cleyne swaricheyt in is/ en datse oock wel ten besten comen sal.

H. Wel seght my eens/ wat dunct u vande vermangelinge van de Steden.

Z. Maer wat Steden zijnt die zy vermangelen souden.

H. Ick en weetet niet wel / maer naer ick verstae so soudent de Steden ende Forten in Vlaendren zijn.

Z. Ja dat docht ick wel / mijn dunct dat zy de Paerde-tuysschers slachten / die gaeren een goet paert voor een quaet hadden/ wat souden zy doch daer tegen geven.

H. Ick vermoede eenyge Steden in Gelderlandt.

Z. Ick peyns dat oock/ zy souden garen coper voor gout geven/ ia conden zy maer lappen daer voor geven zy soudent gaerne doen / al soudender blaeuwe oghen naer volgen/ want daer blaeuwe vingers aff comen en gunnen zy ons niet/ zy souden gaeren een voester kint uythijlicken voor een die sich selven wel can voeden en rijckelijck de cost waerdich is.

H. Maer naer dat ick hoore zy brenghen voort dattet buyten onse Provintien is/ ende dattet Vlaenderen toebehoort.

Z. Conden sy ons so papen twaer voor haer genouch / Vlaenderen en behoort niet meer toe dant nu en heeft/ want zijn wy tot het eene gherecht / niet te min en is ons gerechticheyt tot het ander / want ons paelen strecken so verde als wy gebiet over hebben/ende so verde als ons de paelen van Godt gestelt ende gegeven zijn/die beter gestelt zijn/ als sy ons gegunt worden/ want conden sy die met schoon praten tot haer gecrijghen/ zy souden meer victorien hebben / dan off zy daer thien iaeren om ghevochten hadden.

H. Wilt ghyt dan al tot uwen wille hebben / want daermen handelt tot accoort daer en hebben de partyen aen weder zyden haer wille niet/ men moet mede wat doen om ghevouchs wille.

Z. Dats waer alst niet en streckt tot grote schaede/ maer al haer versouck en streckt niet anders dan tot onse groote nadeel ende verderf / gemerct t'Sluyse gat de bequaemste haven is om ons daer mede in alles te beschadighen / gelijck d'experientie t'selve metten Galeyen ghenouch betoont heeft / ende die d'oude Historien oock wel doorleest/ die sal bevinden wat schaede die van Hollandt ende insonderheyt Zeelant van dese haevenen dickmael geschiet is/ So dat een recht lief hebber van dit lant die en sal gheensiens verstaen conen/ datmen hier van met d'appendentie van dien inder eeuwicheyt soude cederen tzy in wat manieren het soude mogen zijn/ t'waer oock een saecke daer zijn Ex. een memorie deur soude verliesen / want nu so sullen ons naecomelinghen segghen hoe coemt dat wy daer Steden in Vlaenderen hebben so salmen segghen / Godt heeft ons Provincien soo veel verrijckt door de wijsheyt die sy onsen Prince Mauritius ghegeven heeft die door een inventie vont als den vyant eenighe steden quam belegeren so bolwerckte hy hem buyten de stadt tegen den vyant. Daeromme zijn wy nu oock buyten de Provincien ghebolwerct / op dat wy niet subijt overvallen souden werden / want dese steden en forten/ bolwercken en vesten zijn om goede wacht te houden om altijt op zijn hoede te zijn / daerom ons partie dit

soucht

souket te behinderen ende men siet merckelijck dat sy met alle vlijt ons daer van soecken te berooven van ons voordeel ende dat om tselve voordeel te vercrijghen.

H. Maer dit sal oock een voester kint zijn/ want gy sult daer altyt garnysoen moeten houden.

Z. Dat is waer/ maer dit gebraet sal hem selfs wel droopen want wy sullen altyt garnysoenen moeten houden/ so ist beter opden bodem van onse partye/ als op onsen bodem/ ende men mach t'selve oock niet te wel doen verseekeren/ want onse partye daer altyt op loeren sal/ want hyt lichtelick te waeter en te lande bespringen can/ en dit behoudende can hy ons so haest niet beschaedighen/ t'beneempt oock zijn actie te maecken dat zijn stromen hier of daer souden mogen strecken/ daer haest een querele uyt soude mogen rysen.

H. Wout ghy dan noch yet maecken tot meerder verseckeringe.

Z. Twaer wel noodich/ maer het soude hier te lanc vallen/ om alles int breede te verhalen dat vereyst oock wel eenige van die in een caertgen afgestelt te werden ghelijck ick conde mercken comende van Sluys naer Ijsendijck.

H. Seght ons daer mede wat van.

Z. Hebt ghy daer oock mede geweest.

H. Neen ick.

Z. So en can ick u alle dingen so niet uytleggen/ doch so sal ick een weynich met de vinger aenwysen.

Eerst so dunct my dattet niet goet waere datmen soude toelaeten datter eenyghe groote Scheepen over zee vaerende/ ter Sluys lossen off landen souden/ ende dat uyt reden dattet een Frontier plaetse is/ die lichtelick verrast ofte versubtpliseert soude moghen worden/ met enyghe interprysen/ want wy hebben exempel genouch aent schip te Breda/ daerom waert goet oock ghestaedich te waeter wachte te blyven houden/ boven dien behoortmen t'Casteel beter te versien ende te versterck en/ ende om t'lant van Oosbruch en Casant te verseckeren/ so waert niet quaet datmen eene nieuwe vaert ofte waetringhe maeckte/ beginnende vande zuytzijde van Ijsendijck/ rapende lanx den ouden dyck tot de schans van Oosbruch toe/ ende aldaer springen tusschen de schanse ende Oosbruch inde oude reviere/ ende dat op de wyde ghelyck hem de reviere aldaer presenteert/ ende so diepe datter op leech waeter vlot waer/ ick en twyfele niet het soude weder een lopent waeter worden ghelijct eertyts aende noortoostzijde van Ijsendijck geweest is/ of soo tselve niet wilde succederen soo mochtet een staende gracht blyven/ dit soude een groote verseeckerthept syn voor de toecomende bedijckte polders.

H. Dit soude soo veel costen dat de cost de genegentheyt sal doen vergaen.

Z. Ten soude soo grooten cost niet syn men housde maer eenen dijck te maecken ende dat soude de polders oft tlant aen wederzijde moeten becostigen/ in forme of sy nieuw dicagie leyden/ en oft sy de costen alleen niet mochten verdraghen/ wat soudet de Generaliteyt schaeden haer hier in te baete te commen twaer om een iaer te doen/ want tsoude de moeyte ende interest wel betalen/ ende dat om de verseeckertheyt en gerustichept vant lant ende de heele republijck die altijt voor toecomende swarichept moeten sorge draegen/ ende dat int principael op de frontieren van tlant. En sietmen niet wat een groote neersticheyt dat onse partie doet om te vercrijgen tgheen dat sy niet en hebben/ ende dat om in toecomende tijde daer mede op haer voordeel te mogen geraecken/ So veel te naerstiger behooren wy te syn om te behouden ende te

verseec-

verseeckeren tgeene dat ons Godt gegeven heeft om geen schade in toecomende tij-
de daer door te lyden/ secht my toch eens souckensy oock niet te hebben de stercten
ende Steden die in Brabant gelegen syn.

H. Waer en staen sy soo seer niet nae om dieswille dat de selve particuliere Heeren
toecomen.

Z. Dat geloove ick seer wel gemerckt zy daer van een goede opinie hebben/ dat sy
die wel metter tijt tot haer devotie soude mogen crygen/ upt reden dat d'eygen Heeren
de verkiesinge van haere magistraet hebben ende meer andere authoriteyt die d'on-
dersaten altyt subiect staen/ waerupt lichtelyck veranderinge conde comen insonder-
heyt daermen tbeste betrouwen niet van en heeft/ ofte ten waere dat de Staeten ge-
neraelt dit alleen aen haer hielden behoudentlyck dies dat d'eygen Heeren de profyten
van haere heerlicheden trocken.

H. Maer dat en cannen niet doen uptwysende de oude privilegien.

Z. De Heeren connen daer wel een bequaemer middel in vinden dat zy altyt be-
houden de hoochste authoriteyt om aldaer wetten te stellen over de borgerlijcke ende
kerckelijcke ordonnantie ende oock de verkiesinge vande magistraet ende dat om re-
den die gewichtich genouch syn/ die my hier niet lusten te verhaelen/ maer soo veel
wil ick seggen indien men d'eygenaers volcomen ende de hoochste authoriteyt gaeve
dat wy de selve steden genouch afhandich soude syn (als is) dat ons partie de selve
van ons niet en bedinct/ insonderheyt als sy aldaer hadden de openbaere exercitie
vande Roomsche Religie ende boven dien den vrijen deurvaert/ mitsgaders de haven
van Sluys/ aerdenborch Ijsendijck en de voort alle d'appendentien van dien/ Soo
mochten wy duncken dat wy de roeren van ons schepen wech gaven/ de sleutels van
onse cantoore ende de casteelen van onse provincien d'welck immers wel troren vande
meulen geweest soude syn/ ende tbroot upt den mont. Soo waeren wy wel waerdich
van een yegelick bespot te syn/ want dit is de rechte saecke daer sy op loeren/ want
upt alle haer handelinghe cannen wel bemercken waer toe deselve is tenderende.

H. Ick en weet dan niet hoe wy wel tot eenen vasten Pays ende vrede sullen co-
men willen wy niemant betrouwen.

Z. Die meermael bedrogen is die heeft altijt vreese/ daerom en cannen niet te wel (toe sien.
Ist saecke dat sy den pays soo seer soucken als sy haer gelaeten waer toe soecken sy
alle dese middelen om ons te berooven daer wy by bestaen ende verseeckert syn ende
aff moeten leven/ willen sy van ons noch trecken twaere beter dat sy ons noch sup-
pleerden ende gaven / want zy hebben een rijck Potentaet tot eenen Heer ende Mee-
ster diet soo nau niet en staet/ om een arme republijcke te beroven / ende indien datse
ons noch suppleerden ende gaven ons begheerte ende al ons versouck/ sy souden van
ons wech nemen alle oorsaecke van suspitie / ende het soude een bequaeme middel syn
om beter betrouwen van haer te crijghen / waer deur soude groyen meerder vrient-
schap ende liefde.

H. Dat waere voorwaer wel te wenschen ende Godt almachtich te bidden om een
eeuwigen vasten salighen vrede/ ende dat wy aen wedersijden mochten verlost wer-
den van dese swaere bloedige Oorloge. Wel tis tijt dat wy scheyden/ ick moet mijn
reyse vorderen ick wil u adieu seggen.

Z. Wel adieu / Godt de Heere wil uwen leytsman zijn/ ende geven dat het alles
mach geschieden tot zijnder eeren ende tot een salige gerustichept. Amen.

EINDE.

